MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
NOEL CUSCHIERI

Seduta tas-7 ta' Ottubru, 2005

Citazzjoni Numru. 344/2003

Kawza fil-lista: 13

Joseph Schembri & Co Ltd, Anthony Cassar,
Raymond Giordmania u Victor Vassallo
vs
Onorevoli Ministru ta' l-Agrikoltura u Sajd;
Direttur ta' l-Agrikoltura;
Direttur Generali ta' l-Ikel u Attivita' Veterinarja;
Kooperattiva ta' min irabbi l-majjal Limited

Il-Qorti,

Rat l-att tac-citazzjoni li permezz tieghu l-atturi ppremettew u talbu hekk:

Premess illi l-atturi, sa minn snin twal ilu, kkwalifikaw biex ikollhom licenzji rispettivi ghat-tizwim ta' rziezet tal-majjali,

u ghat-tizwim, trobbija u simna tal-majjali, u ghadhom izommu tali licenzji sal-lum.

Premess illi l-atturi, sa minn snin twal ilu, kkwalifikaw biex ikollhom kwota tal-qatla tal-majjal, u ghad ghandhom kwota tal-qatla sal-lum.

Premess illi bejn l-1991 u l-1992 il-Ministeru ta' l-Agrikolutura u Said nieda skema ghat-twaqqif ta' Nucleus Units ghall-'Pure Line' tal-majjaliet u fhula, qazquziet u Terminal Sires, u ghall-produzzjoni ta' Replacement Gilt (Multiplier Units); u dan sabiex tigi razzjonalizzata l-industrija tal-majjal f'Malta.

Premess illi l-Ministeru hawn fuq imsemmi hareg applikazzjonijiet ghal dawk il-produtturi li kienu lesti iwaqqfu dawn il-units, u minn fost l-applikanti intaghazlu l-atturi minn Bord ta' l-Ghazla.
Premess illi l-Koperattiva Ta' Min Irabbi l-Majjal Ltd dahlet f'kuntratti privati ma' l-atturi separatament sabiex tirregola t-tmexxija ta' l-irziezet rispettivi taghhom: il-kuntratt ta' Joseph Schembri & Co Ltd igib id-data 12 t'Ottubru 1993, il-kuntratt ta' Anthonu Cassar igib id-data 12 ta' Lulju 1993, il-kuntratt ta' Raymond Giordimaina jgib id-data 12 ta' Lulju 1993, u dak ta' Victor Vassallo jgib id-data 9 ta' Frar 1994.

Premess illi l-Koperattiva Ta' min Irabbi l-Majjal Ltd issostni li mat-terminazzjoni tal-kuntratti hawn fuq imsemmija l-atturi ma jkollhomx aktar dritt joperaw l-irziezet taghhom, u cioe' ta' Joseph Schembri & Co Ltd, Antonu Cassar u Raymond Giordimaina kollha bhala *multiplier units C*, u ta' Victor Vassallo bhala *terminal sire unit B*, stante li din hi prerogattiva taghha.

Jghidu l-konvenuti ghaliex ghar-ragunijiet premessi din l-Onorabbli Qorti m'ghandhiex:

1. Tiddikjara li l-Koperattiva ta' Min Irabbi l-Majjal Limited m'ghandha ebda setgha legali tiddetermina u tiddeciedi dwar min legalment jista' jopera *terminal sire unit (B) u/jew multiplier units (C)*;

2. Tiddikjara li l-Koperattiva ta’ Min Irabbi l-Majjal Limited m’ghandha ebda setgha legali tiddetermina jew tiddeciedi materji relatati mal-licenzji relattivi;

3. Tiddikjara li l-Koperattiva ta’ Min Irabbi l-Majjal Limited m’ghandha ebda setgha legali tiddetermina jew tiddeciedi materji relatati mal-kwota tal-qatla;

4. Tiddikjara li kwalunkwe kuntratt jew ftehim milhuq bejn l-imsemmija Koperattiva u l-atturi li bih hija tezercita wahda jew aktar minn dawk is-setghat huwa null u bla effett, ta’ l-inqas in kwantu tkun giet ezercitata dk is-setgha indebitament;

5. Tiddikjara li l-gheluq tat-termini indikati fil-kuntratti rispettivi hawn fuq imsemmija tat-12 ta’ Lulju 1993, tat 12 t’Ottubru 1993 u tad-9 ta’ Frar 1994 ma ghandu ebda effett legali la fuq il-licenzji rispettivi ta’ l-atturi ghat-tizmim ta’ rziezet tal-majjali, la fuq il-licenzji rispettivi ta’ l-atturi ghat-tizmim, trobbija u simna tal-majjali, u l-anqas fuq il-kwota tal-qatla li ghandhom l-atturi prezentement.

6. Tiddikjara l ma hemm ebda raguni valida ghaliex issa jew ma’ l-eghluq ta’ l-imsemmija kuntratti ghandhom jigu revokati jew m’ghandhomx jibqghu jigu mgedda l-licenzji rispettiva ta’ l-atturi ghat-tizmim ta’ rziezet tal-majjali.

7. Tiddikjara li ma hemm ebda raguni valida ghalxiex issa jew ma’ l-eghluq ta’ l-imsemmija kuntratti ghandhom jigu revokati jew m’ghandhomx jibqghu jigu mgedda l-licenzji rispettivi ta’ l-atturi ghat-tizmim, trobbija u simana tal-majjali,

8. Tiddikjara li ma hemm ebda raguni valida ghalxiex issa jew ma’ l-eghluq ta’ l-imsemmija kuntratti l-atturi m’ghandhomx jibqghu joperaw il-multiplier units u t-terminal sire unit rispettivi li qed joperaw fil-prezent.

9. Tiddikjara li ma hemm ebda raguni valida ghalxiex issa jew ma’ l-eghluq ta’ l-imsemmija kuntratti rispetivi ta’ l-

atturi, il-kwota rispettiva allokata lill-atturi prezentement ghandha tigi rtirata u/jew mibdula.

Bl-ispejjez, inkluz dawk ta' l-ittra interpellatorja datata 20 ta' Novembru 2002, ta' l-ittri ufficjali tas- 17 ta' Jannar 2003 u tat-28 ta' Frar 2003, kontra l-konvenuti jew min minnhom, li minn issa huma kollha ingunti ghas-subizzjoni.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-konvenuta Koperattiva ta' min irabbi l-Majjali Limited li biha eccepew:

1. Illi preliminarjament din il-Qorti m'ghandhiex giurisdizzjoni biex tiehu konjizzjoni ta' dina l-kawza peress illi kif ghandu jirrizulta mill-kuntratti relattivi menzjonati fl-att tac-citazzjoni, kull vertenza bejn il-partijiet ghandha tigi rizoluta permezz ta' arbitragg.

2. Illi minnghajr pregudizzju ghall-premess, l-atturi kien messhom l-ewwel esebew l-erba kuntratti li fuqhom ibbazaw din al-istanza u cioe' il-kuntratt tas-socjeta' Joseph Schembri & Co. Ltd tat-12 t'Ottubru, 1993, il-kuntratt ta' Anthony Cassar tat-12 ta' Lulju, 1993, il-kuntratt ta' Raymond Giordmaina tat-12 ta' Lulju, 1993 u dak ta' Vitor Vassallo tad-9 ta' Frar, 1994;

3. Illi bla pregudizzju ghall-premessi eccezzjonijiet, dina l-azzjoni hija ukoll intempestiva peress illi l-imsemmija kuntratti, kif jidher mit-talbiet attrici, ghadhom vigenti filwaqt illi l-azzjoni attrici hija bbazata fuq eventwalita' future li la hija certa u lanqas legalment vinkolanti bejn il-partijiet u ghalhekk l-eccipjent ghandha tigi liberata mill-osservanza tal-gudizzju;

4. Illi fil-mertu u minnghajr pregudizzju ghall-imsemmija eccezzjonijiet it-talbiet attrici ma humiex legalment sostenibbli peress illi s-socjeta' eccipjenti dejjem onorat u segwiet fedelment l-obbligazjonijet kontrattwali kif ukoll il-ftehim raggiunt mal-konvnuti l-ohra u r-regoli u l-ligijiet vigenti in materja.

5. Salvi eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-konvenuti l-ohra li biha eccepew:

1. Preliminarjament huma mhumiex il-legittimi kontraditturi stante li c-citazzjoni promotarja mhijiex indirizzata kontra taghhom izda kontra l- Kooperattiva Ta' Min Irabbi l-Majjal Ltd. li skond kif allegat mill-atturi qed tghid li d-dritt ta' l-atturi biex joperaw l-irziezet taghhom ser jieqaf mat-terminazzjoni tal-kuntratti taghhom ghat-tmexxija ta' dawn l-istess irziezet, ghalhekk l-eccipjenti ghandhom jigu liberati mill-osservanza tal-gudizzju.

2. Subordinatament ic-citazzjoni bl-ismijiet fuq premessi hija nulla u bla effet fil-konfront ta' l-eccipjenti stante li apparti mill-fatt illi t-talbiet mhumiex diretti fil-konfront taghhom ma hemm xejn indikat b'mod car x'qed jintalab minnhom.

3. Subordinatament u minghajr pregudizzju ghas-suespost il-pretensjonijiet ta' l-atturi huma infondati fil-fatt u fid-dritt u t-tigdid o meno tal-kuntratti taghom u l-ghoti o meno tal-kwoti ghat-tizmim, trobbija u simna tal-majjali jaqghu esklussivament fil-mansjoni ta' l-amministrazzjoni.

4. Salv eccezzjonijiet ulterjuri**.**

Rat id-dikjarazzjonijiet guramentati tal-partijiet u l-listi tax-xhieda;

Rat l-atti kollha tal-kawza;

Rat li l-kawza thalliet ghas-sentenza fuq l-ewwel zewg eccezzjoni tal-konvenuti Ministru ta' l-Agrikoltura u Sajd, Direttur ta' l-Agrikoltura, u Direttur Generali ta' l-Ikel u Attivita' Veterinarja

Ikkunsidrat;

Illi l-ewwel eccezzjoni ta' dawn il-konvenuti hija fis-sens li huma m' humiex il-legittimi kontradituri "stante li c-citazzjoni promotorja mhijiex indirizzata kontra taghhom izda kontra l-Kooperattiva ta' min Irabbi l-Majjali Ltd.";

filwaqt li t-tieni eccezzjoni hija fis-sens li c-citazzjoni hija nulla fil-konfront ta’ dawn l-istess konvenuti peress li “ma hemmx indikat b’ mod car x’ qed jintalab minnhom.” [fol.18].

Il-Qorti tosserva li skond kif premess fl-att tac-citazzjoni l-atturi, li ghal zmien twil kellhom il-kwalifiki rikjesti ghat-tizmim tal-rziezet tal-majjali u ghat-tizmim, trobbija u simna tal-majjali u ghandhom licenzja ghal dan il-ghan, kienu applikaw that l-iskema mwaqqfa mill-Ministeru ta’ l-Agrikoltura u Said ghat-twaqqif tal-Units indikati fic-citazzjoni, u kienu gew maghzula mill-Bord kompetenti.

Illi konsegwentement huma dahhlu f’ kuntratti privati mal-Kooperattiva konvenuta ghat-tmexxija tal-irziezet rispettivi taghhom, li kellhom jigu terminati fid-dati indikati fl-istess citazzjoni. Il-vertenza li tat lok ghal din il-kawza torgina mill-posizzjoni mehuda mill-Kooperattiva li hi fis-sens li mat-terminazzjoni tal-kuntratti jispicca wkoll id-dritt ta’ l-atturi li joperaw l-irziezet taghhom.

Ghalhekk uhud mid-domandi tal-atturi huma diretti ghal dikjarazzjoni gudizzjarja li [1] l-Kooperattiva ma ghandha ebda setgha legali tidditermina materji relattivament ghall-licenzji ta’ l-atturi; [2] t-terminazzjoni tal-kuntratti ma ghandhu ebda effett legali fuq l-licenzji relattivi; u [3] ma hemmx raguni valida ghar-revoka ta’ dawn il-licenzji

Illi mill-att tac-citazzjoni jirrizulta car u manifest li dak li qed jintalab fil-konfront ta’ dawn il-konvenuti huwa relatat ghaz-zamma tal-licenzji li ghandhom l-atturi u li skond huma ilhom jirritjeni ghal zmien twil. Ghalhekk it-tieni eccezzjoni mhix fondata ghax dak li qed jintalab minnhom jirrizulta b’ mod car.

Illi in propositu ghall-ewwel eccezzjoni, il-Qorti taghmel referenza ghall-Avviz Legali 86/1980 kif emendat fl-Avviz Legali 156/1991 li permezz tar-regolamenti 3, 4, 5 u 6 jaghti lid-Direttur ta’ l-Agrikoltura l-fakolta’ u jawtorizzah johrog licenzji ghat-tizmim, trobbija u simna tal-majjali u ukoll fuq l-irziezet mizmuma ghal dan l-iskop; u r-regolament numru 7 jaghti lill-istess Direttur l-awtorita’ li

jirrevoka l-licenzja f' kull zmien jekk javveraw ruhhom iccirkostanzi ndikati fl-istess regolament. L-istess Avviz Legali jiddefenixxi t-terminu "Director" bhala "the Director of Agriculture and includes any officer of the department duly authorized by him to act on his behalf."

Ghalhekk ma hemmx dubju li l-konvenut Direttur ta' l-Agrikoltura huwa legittimu kontradittur f' din il-kawza.

Illi rigward il-konvenuti l-ohra, il-Qorti tosserva li mill-kopja tal-licenzji relattivi esebiti mill-atturi jirrizulta li l-licenzji nhargu mit-Taqsima ta' l-Ikel u Attivita' Veterinarja u gew iffirmati mid-Direttur ta' l-ikel u Attivita' Veterinarja. Ghalhekk anke dan il-konvenut bhala il-persuna involut filhrug tal-licenzji ghandu *locus standi* u ghandu jigi meqjus bhala legittimu kontradittur.

Illi rigward il-konvenut Onor.Ministru ta' l-Agrikolu u Said, il-Qorti tosserva li mill-att tac-citazzjoni jirrizulta li l-iskemi nhargu mill-Ministeru ta' l-Agrikoltura u Said u di fatti kif jirrizulta mill-kopji esebiti, il-licenzja hargu intestati fuq dan il-Ministeru li llum l-isem inbidel ghal "Ministeru Ghall-Affarijiet Rurali u l-Ambjent." Ghaldaqstant tenut kont kemm tal-premessi kif ukoll ta' uhud tad-domandi ta' l-atturi, anke dan il-konvenut, bhal konvenuti li ssollevaw l-eccezzjoni in disamina, huwa legittimu kontradittur f' dawn il-proceduri.

Ghal dawn il-motivi tiddecidi dwar l-ewwel u t-tieni eccezzjonijiiet tal-konvenuti fuq indikati billi tichadhom, bl-ispejjez kontra l-istess konvenuti.

< Sentenza In Parte >

--------------------------------TMIEM--------------------------------